

УКАЗАНИЯ

за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis във връзка с процедури № BG16FFPR002-5.001 „За по-чист въздух!“ и BG16FFPR002-5.002 „За по-чист въздух!“ (2) по Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.

Считано от 01.01.2024 г. влиза в сила Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (C/2023/9700, ОВ, L, 2023/2831, 15.12.2023 г.), който отменя Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis.

В съответствие с чл. 1, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2023/2831, същият се прилага за помощите, предоставяни на предприятия от всички сектори, с изключение на:

1. помощите, предоставяни на предприятия с дейност в първичното производство на продукти от риболов и аквакултури;
2. помощите, предоставени на предприятия, осъществяващи дейност в преработката и предлагането на пазара на продукти от риболов и аквакултури, когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на закупените или пуснати на пазара продукти;
3. помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в областта на първичното производство на селскостопански продукти;
4. помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейности в преработката на селскостопански продукти и търговията с тях, в един от следните случаи:
 - а) когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на тези продукти, които се изкупуват от първичните производители или се предлагат на пазара от съответните предприятия;
 - б) когато помощта е обвързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;
5. помощите, отпуснати за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощите, пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа;
6. помощите, обвързани с използването на местни стоки и услуги вместо вносни стоки и услуги.

Когато получател на минимална помощ упражнява дейност в един от секторите, описани в чл. 1, параграф 1, букви „а“, „б“, „в“ или „г“ от Регламент (ЕС) 2023/2831, както и в един или повече от секторите, попадащи в приложното поле на този регламент, или има други дейности, попадащи в неговото приложно поле, Регламент (ЕС) 2023/2831 регламентът се прилага спрямо помощта, предоставяна за посочените сектори или дейности, при условие че бъде гарантирано посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разделяне на счетоводството, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощ de minimis по Регламент (ЕС) 2023/2831.

При режим „минимална помощ“, общият размер на всички минимални помощи за получателя на помощ и за всички субекти, с които той образува „едно и също предприятие“ не може да надвишава 300 000 евро (586 749 лева) за период от 3 предходни години. За целите на тавана, посочен в чл. 3, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или такси.

Таванът на минималната помощ не е надхвърлен, когато сборът между безвъзмездната финансова помощ, предоставяна на получателя на помощ Под формата на de minimis и всички други получени минимални помощи на територията на Република България за последните три години от:

- получателя на помощ; и
- предприятията, с които той образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831; и
- всички предприятия, които са се втели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с получателя на помощ, съгласно чл. 3, пар. 8 от Регламент (ЕС) 2023/2831; и
- предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с получателя на помощ, които са се възползвали от помощ de minimis, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) 2023/2831 не надвишава 300 000 евро (586 749 лева) за период от три години.

Съгласно чл. 3, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2023/2831, таванът от 300 000 евро се прилага независимо от формата на помощта de minimis или от преследваната от нея цел и без значение дали предоставената помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от ЕС.

В случай че получателят на помощ и/или субектите, с които той образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, са получавали друга минимална помощ, новата минимална помощ може да бъде предоставена само за остатъка от сумата, до достигането на тавана от 300 000 евро, определен за период от три години.

По смисъла на чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831 „едно и също предприятие“ означава всички субекти (предприятия), които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения:

- а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;
- б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;
- в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;
- г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в букви „а“ — „г“, посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие.

Минималните помощи, които се предоставят на няколко части, се сконтират към техния размер към момента на предоставяне. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, в съответствие с чл. 3, пар. 6 от Регламент (ЕС) 2023/2831.

От получателите на минимална помощ следва да се изисква декларация за получени държавни и минимални помощи, образец на която може да бъде намерен на <https://stateaid.minfin.bg/bg/7>.

Декларираните данни относно предприятията, с които получателят на помощ образува „едно и също предприятие“ и получените от него помощи, могат да бъдат

проверявани в регистъра на минималните помощи, в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. При необходимост, администраторът на помощ осъществява контакт с други посочени в декларацията за държавни и минимални помощи администратори на помощи, с цел да събере необходимата информация, която да му гарантира, че с предоставянето на новата минимална помощ няма да се надвиши най-високият приложим размер на помощта.

Съгласно чл. 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2023/2831, минималната помощ в размер до 300 000 евро може да се кумулира с минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2832 на Комисията. Минималната помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 може да се кумулира с минимална помощ, предоставяна съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията, до съответния таван, определен в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831. В декларацията за минимални и държавни помощи получателят на помощ посочва дали са му предоставяни през последните три години други минимални помощи. Съгласно чл. 5, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2023/2831, минималната помощ по този регламент не се кумулира с държавна помощ по отношение на същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за рисковото финансиране, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият съответен интензитет на помощта или размер на помощта, определени за конкретните обстоятелства на всеки отделен случай с регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията. Минимална помощ, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена съгласно регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията.

Регламент (ЕС) 2023/2831 се прилага само за помощите, при които brutният еквивалент на безвъзмездна помощ може да бъде изчислен точно и предварително, без да е необходима каквато и да било оценка на риска.

Администраторът на минимална помощ следва да се посочи предвижданият размер на помощта (изразен като брутен еквивалент на помощта) и нейният минимален характер, както и пълното наименование на Регламент (ЕС) 2023/2831 и данните за публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз. Той следва да въвежда информацията относно предоставените минимални помощи в Информационна система „Регистър на минималните помощи“ (<http://minimis.minfin.bg/Default.aspx>) и изисква информация от други администратори на помощ относно предоставени други държавни и минимални помощи. Администраторът на минимална помощ следи стриктно за спазването и всички други изисквания и задължения, произтичащи на Регламент (ЕС) 2023/2831, Закона за държавните помощи и подзаконовите нормативни актове към него. Съгласно чл. 6, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2023/2831, всички документи, които са необходими, за да се установи спазването на всички условия по регламента задължително се съхраняват за срок от 10 години от датата на нейното предоставяне.

В допълнение, тълкуване по отношение на прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2831 дава Писмо от службите на Европейската комисия с отговори на поставени от българските власти въпроси във връзка с прилагането на някои разпоредби на Регламент (ЕС) 2023/2831 към помощта de minimis, публикувано на адрес <https://stateaid.minfin.bg/bg/571>.